

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Αρμενίας για την πρόληψη της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής και μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών και την απόδοσή τους στη χώρα προέλευσής τους

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	
Άρθρο πρώτο	Κύρωση Συμφωνίας και Παραρτημάτων Ι και ΙΙ
Συμφωνία μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Αρμενίας για την πρόληψη της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής και μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών και την απόδοσή τους στη χώρα προέλευσής τους	
Προοίμιο της Συμφωνίας	
Άρθρο Ι	Αντικείμενο συνεργασίας
Άρθρο ΙΙ	Πολιτιστικά αγαθά
Άρθρο ΙΙΙ	Ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών και την κατάρτιση προσωπικού στον τομέα της πρόληψης της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών
Άρθρο ΙV	Αμοιβαία συνδρομή για τον εντοπισμό και την ανάκτηση παράνομα αφαιρεθέντων πολιτιστικών αγαθών
Άρθρο V	Τροποποίηση της Συμφωνίας και επίλυση διαφορών
Άρθρο VI	Αρμόδιες αρχές
Άρθρο VII	Έναρξη ισχύος, διάρκεια και καταγγελία
Παράρτημα Ι	Κατάλογος αναφοράς των πολιτιστικών αγαθών που ορίζονται από τη νομοθεσία της Ελληνικής Δημοκρατίας
Παράρτημα ΙΙ	Κατάλογος αναφοράς των πολιτιστικών αγαθών που ορίζονται από τη νομοθεσία της Δημοκρατίας της Αρμενίας
Άρθρο δεύτερο	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο τρίτο	Έναρξη ισχύος

Άρθρο πρώτο
Κύρωση Συμφωνίας και Παραρτημάτων Ι και ΙΙ

Κυρώνονται και έχουν την ισχύ, που ορίζει η παρ. 1 του άρθρου 28 του Συντάγματος, η Συμφωνία μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Αρμενίας για την πρόληψη της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής και μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών και την απόδοσή τους στη χώρα προέλευσής τους, που υπογράφηκε στην Αθήνα, στις 22 Ιουλίου 2025, και τα Παραρτήματα Ι και ΙΙ αυτής, το πρωτότυπο κείμενο των οποίων στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα έχει ως εξής:

**ΣΥΜΦΩΝΙΑ
ΜΕΤΑΞΥ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΡΜΕΝΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ ΚΛΟΠΗΣ, ΤΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΑΝΑΣΚΑΦΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ, ΕΞΑΓΩΓΗΣ, ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΟΤΗΤΑΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ
ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥΣ**

Η Κυβέρνηση της Ελληνικής Δημοκρατίας και η Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Αρμενίας, καλούμενα εφεξής «τα μέρη»,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι η πολιτιστική κληρονομιά κάθε χώρας είναι μοναδική και αποτελεί ιδιοκτησία κάθε έθνους και ότι πρέπει συνεπώς να προστατεύεται επαρκώς,

ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι η συνεργασία μεταξύ των Μερών θα συμβάλει στη διατήρηση και τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς των δύο εθνών καθώς και της πολιτιστικής κληρονομιάς της ανθρωπότητας,

ΔΕΣΜΕΥΟΜΕΝΟΙ να συμβάλουν στην προστασία και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και στην πρόληψη της παράνομης μεταφοράς της,

ΣΥΜΦΩΝΑ με τη Σύμβαση της UNESCO του 1970 «αφορώσα εις τα Ληπτέα Μέτρα διά την Απαγόρευσιν και Παρεμπόδισιν της Παράνομου Εισαγωγής, Εξαγωγής και Μεταβιβάσεως της Κυριότητας των Πολιτιστικών Αγαθών» και τις επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές της, στην οποία και τα δύο κράτη είναι συμβαλλόμενα μέρη και υπενθυμίζοντας τα σχετικά Ψηφίσματα των οργάνων των Ηνωμένων Εθνών και της UNESCO, συμπεριλαμβανομένου του Ψηφίσματος A/RES/79/133 της Γενικής Συνέλευσης της 6ης Δεκεμβρίου 2024 σχετικά με την επιστροφή ή την απόδοση των πολιτιστικών αγαθών στις χώρες προέλευσης και του Ψηφίσματος A/RES/79/1 της Γενικής Συνέλευσης της 22ης Σεπτεμβρίου 2024 σχετικά με το Σύμφωνο για το Μέλλον, ιδίως τη δέσμευση 15 της Διακήρυξης για τις Μελλοντικές Γενιές, με την οποία ενθαρρύνεται η ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας για την επιστροφή ή την απόδοση πολιτιστικών αγαθών πνευματικής, προγονικής, ιστορικής και πολιτιστικής αξίας στις χώρες προέλευσης,

συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων αλλά όχι αποκλειστικά, αντικειμένων τέχνης, μνημείων, μουσειακών αντικειμένων, χειρογράφων και εγγράφων,

ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι η παράνομη ανασκαφή και η παράνομη εισαγωγή, εξαγωγή, διαμετακόμιση ή μεταβίβαση της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών καταστρέφουν τη μοναδική αξία και το πλαίσιο του αντικειμένου και προκαλούν σοβαρή βλάβη σε τόπους αρχαιολογικής, ιστορικής και πολιτιστικής σημασίας,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι η συνεργασία μεταξύ των μερών στον τομέα της πρόληψης της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής, διαμετακόμισης ή μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών και της προώθησης της αποκατάστασής ή της επιστροφής τους χρησιμεύει ως αποτελεσματικό μέσο για τη διατήρηση της ταυτότητας κάθε έθνους,

Έχουν συμφωνήσει τα εξής:

ΑΡΘΡΟ Ι

Τα Μέρη συμφωνούν να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την καταπολέμηση της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης, εισαγωγής, εξαγωγής, διαμετακόμισης ή μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών, σύμφωνα με τη Σύμβαση της UNESCO του 1970 για τα Μέσα Απαγόρευσης και Πρόληψης της παράνομης Εισαγωγής, Εξαγωγής και Μεταβίβασης της Κυριότητας Πολιτιστικών Αγαθών, τις διεθνείς συμβάσεις στις οποίες είναι συμβαλλόμενα μέρη και τα δύο μέρη και την αντίστοιχη εθνική τους νομοθεσία.

ΑΡΘΡΟ ΙΙ

Τα Μέρη θεωρούν ότι ο όρος «πολιτιστικά αγαθά» περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα αρχαιολογικά, παλαιοντολογικά, καλλιτεχνικά, ιστορικά και πολιτιστικά αγαθά που ανήκουν στην πολιτιστική τους κληρονομιά. Τα Παραρτήματα Ι και ΙΙ της παρούσας Συμφωνίας περιλαμβάνουν κατάλογο αναφοράς των πολιτιστικών αγαθών που ορίζονται σύμφωνα με τις νομοθεσίες της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Αρμενίας, αντίστοιχα.

ΑΡΘΡΟ III

1. Τα Μέρη θα ανταλλάσσουν πληροφορίες μέσω των μηχανισμών που έχουν συσταθεί για τον σκοπό αυτό σχετικά με περιπτώσεις ή περιστατικά κλοπής, παράνομης ανασκαφής και παράνομης, εισαγωγής, εξαγωγής, διαμετακόμισης ή μεταβίβασης της κυριότητας και κατασχέσεων, πλειστηριασμών και πωλήσεων πολιτιστικών αγαθών που ενδιαφέρουν το άλλο Μέρος.

2. Τα Μέρη θα ανταλλάσσουν πληροφορίες που διαθέτουν οι εθνικές υπηρεσίες και διοικήσεις τους, συμπεριλαμβανομένων των αστυνομικών και τελωνειακών αρχών, σχετικά με την παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών, στο βαθμό που αυτό καθίσταται δυνατό από τους κανόνες εμπιστευτικότητας των διαδικασιών.

3. Τα Μέρη θα διανέμουν όλες τις πληροφορίες σχετικά με τα κλεμμένα ή παρανόμως διακινηθέντα πολιτιστικά αγαθά στις αντίστοιχες τελωνειακές και αστυνομικές αρχές τους στα λιμάνια, τους αερολιμένες και τα σύνορα, ώστε να συμβάλλουν στον έγκαιρο εντοπισμό τους και να διευκολύνουν τον προσδιορισμό και την εφαρμογή των σχετικών προληπτικών και διορθωτικών μέτρων.

4. Τα Μέρη θα επιδιώκουν και ενισχύουν την ανταλλαγή και την κατάρτιση προσωπικού σε τακτική βάση στον τομέα της πρόληψης της παράνομης διακίνησης, της απόδοσης και της επιστροφής των πολιτιστικών αγαθών στις χώρες προέλευσής τους. Η κατάρτιση αυτή θα περιλαμβάνει, αλλά δεν θα περιορίζεται μόνο σε, πτυχές των αγορών πολιτιστικών αγαθών, της εισαγωγής και εξαγωγής πολιτιστικών αγαθών, της νομοθεσίας και της σύνταξης νόμων, της συλλογής πληροφοριών και του συντονισμού σε διεθνείς υποθέσεις. Αυτές οι δραστηριότητες ανταλλαγής και κατάρτισης προσωπικού εξαρτώνται από τη διαθεσιμότητα των πόρων των συμμετεχόντων ιδρυμάτων.

ΑΡΘΡΟ IV

1. Τα Μέρη αλληλοβοηθούνται για τον εντοπισμό και την ανάκτηση πολιτιστικών αγαθών που έχουν απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφος των Μερών, σύμφωνα με τους νόμους τους, τις ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις και συμφωνίες.

2. Το αίτημα για την ανάκτηση και επιστροφή παράνομα αφαιρεθέντων πολιτιστικών αγαθών θα υποβάλλεται μέσω της διπλωματικής οδού και θα περιλαμβάνει τα έγγραφα που τεκμηριώνουν το αίτημα.
3. Κάθε συμβαλλόμενο Μέρος εμποδίζει την είσοδο στο έδαφός του πολιτιστικών αγαθών χωρίς την κατάλληλη άδεια εξαγωγής που έχει εκδοθεί από την αρμόδια πολιτιστική αρχή του άλλου συμβαλλόμενου Μέρους. Αντικείμενα χωρίς την κατάλληλη άδεια κατάσχονται και η ενέργεια αυτή κοινοποιείται στο άλλο Μέρος μέσω της διπλωματικής οδού. Τα Μέρη θα προσπαθήσουν να επαληθεύσουν στη Βάση Δεδομένων για τα Κλεμμένα Έργα Τέχνης του Διεθνούς Οργανισμού Εγκληματολογικής Αστυνομίας ICPO-INTERPOL εάν τα εν λόγω αγαθά αποτελούν αντικείμενο αίτησης κατάσχεσης κατόπιν αιτήματος οποιασδήποτε από τις χώρες μέλη του οργανισμού.
4. Και τα δύο Μέρη απαλλάσσουν από τελωνειακούς δασμούς και άλλους φόρους όλα τα πολιτιστικά αγαθά που ανακτώνται και επιστρέφονται σύμφωνα με την παρούσα Συμφωνία και σε συμφωνία με την ισχύουσα εθνική τους νομοθεσία.
5. Το αιτούν Μέρος αναλαμβάνει τις δαπάνες που σχετίζονται με την ανάκτηση και την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της παρούσας Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ V

1. Η παρούσα συμφωνία μπορεί να τροποποιηθεί με γραπτή συμφωνία των μερών και τίθεται σε ισχύ σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο Άρθρο VII.
2. Κάθε διαφορά που προκύπτει από την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, επιλύεται φιλικά μέσω διαβουλεύσεων μεταξύ των Μερών.

ΑΡΘΡΟ VI

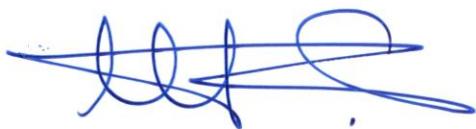
Το Υπουργείο Πολιτισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας και το Υπουργείο Παιδείας, Επιστήμης, Πολιτισμού και Αθλητισμού της Δημοκρατίας της Αρμενίας είναι οι αρμόδιες αρχές για την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ VII

Η παρούσα Συμφωνία τίθεται σε ισχύ κατά την ημερομηνία παραλαβής της τελευταίας από τις έγγραφες κοινοποιήσεις με τις οποίες τα Μέρη ενημερώνουν το ένα το άλλο, μέσω της διπλωματικής οδού, για την ολοκλήρωση των εσωτερικών νομικών διαδικασιών που απαιτούνται για την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας. Θα παραμείνει σε ισχύ επ' αόριστον, εκτός εάν ένα από τα Μέρη την καταγγείλει με γραπτή ειδοποίηση προς το άλλο μέρος, μέσω της διπλωματικής οδού, τουλάχιστον έξι (6) μήνες πριν από την προβλεπόμενη ημερομηνία καταγγελίας.

ΥΠΟΓΡΑΦΕΤΑΙ στην Αθήνα στις 22-07-2025 σε δύο πρωτότυπα, το καθένα στην ελληνική την αρμένικη και την αγγλική γλώσσα, με όλα τα κείμενα να είναι εξίσου αυθεντικά. Σε περίπτωση διάστασης ερμηνείας μεταξύ των κειμένων στην ελληνική και την αρμένικη γλώσσα, υπερισχύει το αγγλικό κείμενο.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Στυλιανή Μενδώνη

Υπουργός Πολιτισμού

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΡΜΕΝΙΑΣ

Zhanna Andreyan

Υπουργός Παιδείας, Επιστήμης,
Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΠΟΥ ΟΡΙΖΟΝΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ο όρος «πολιτιστικά αγαθά» σημαίνει τις μαρτυρίες της ύπαρξης και της ατομικής και συλλογικής δημιουργικότητας της ανθρωπότητας.

Ο όρος «μνημεία» σημαίνει τα πολιτιστικά αγαθά που αποτελούν υλικές μαρτυρίες και ανήκουν στην πολιτιστική κληρονομιά της χώρας και χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας βάσει των εξής διακρίσεων:

i) Ο όρος «αρχαία μνημεία ή αρχαιοτήτες» σημαίνει όλα τα πολιτιστικά αγαθά που χρονολογούνται από τους προϊστορικούς, αρχαίους, βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους έως και το 1830.

Στα Αρχαία Μνημεία περιλαμβάνονται επίσης τα σπήλαια και τα παλαιοντολογικά κατάλοιπα για τα οποία υπάρχουν ενδείξεις ότι συνδέονται με την ανθρώπινη ύπαρξη.

ii) Ο όρος «νεότερα μνημεία» σημαίνει τα πολιτιστικά αγαθά που χρονολογούνται μετά το 1830, τα οποία χρήζουν προστασίας λόγω της ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής τους σημασίας.

iii) Ο όρος «ακίνητα μνημεία» σημαίνει τα μνημεία τα οποία υπήρξαν συνδεδεμένα με το έδαφος και παραμένουν σε αυτό ή στον βυθό της θάλασσας ή στον πυθμένα λιμνών ή ποταμών, καθώς και τα μνημεία τα οποία βρίσκονται στο έδαφος ή στον πυθμένα της θάλασσας ή στον πυθμένα λιμνών ή ποταμών και δεν μπορούν να μετακινηθούν χωρίς να προκληθεί βλάβη της αξίας τους ως μαρτυριών. Στα ακίνητα μνημεία συμπεριλαμβάνονται επίσης οι εγκαταστάσεις, τα διακοσμητικά στοιχεία και όσα άλλα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος τους, καθώς και το άμεσο περιβάλλον τους.

iv) Ο όρος «κινητά μνημεία» σημαίνει τα μνημεία τα οποία δεν είναι ακίνητα.

v) Ως "κινητά μνημεία" νοούνται τα μνημεία που δεν είναι ακίνητα.

α) όλα τα μνημεία που χρονολογούνται μέχρι το 1453

β) μνημεία που χρονολογούνται μετά το 1453 και μέχρι το 1830 και αποτελούν ευρήματα ανασκαφών ή άλλης αρχαιολογικής έρευνας ή που αποσπάσθηκαν από ακίνητα μνημεία, καθώς και οι θρησκευτικές εικόνες και λειτουργικά αντικείμενα της ίδιας περιόδου.

γ) μνημεία που χρονολογούνται μετά το 1453 και μέχρι το 1830, τα οποία δεν υπάγονται στην περίπτωση β) και χαρακτηρίζονται ως μνημεία λόγω της κοινωνικής, τεχνικής, λαογραφικής, εθνολογικής, καλλιτεχνικής, αρχιτεκτονικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής ή επιστημονικής σημασίας τους

δ) τα νεότερα πολιτιστικά αντικείμενα ηλικίας που είναι προγενέστερα των τελευταίων εκατό ετών και χαρακτηρίζονται μνημεία λόγω της κοινωνικής, τεχνικής, λαογραφικής, εθνολογικής, καλλιτεχνικής, αρχιτεκτονικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής ή επιστημονικής σημασίας τους και

ε) τα νεότερα πολιτιστικά αντικείμενα που ανάγονται στην περίοδο των τελευταίων εκατό ετών και χαρακτηρίζονται μνημεία λόγω της ιδιαίτερης κοινωνικής, τεχνικής, λαογραφικής, εθνολογικής, καλλιτεχνικής, αρχιτεκτονικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής ή επιστημονικής σημασίας τους

VI. Τα αρχαία κινητά μνημεία που αναφέρονται ανωτέρω στα εδάφια V (α) και V (β) προστατεύονται από το νόμο, χωρίς να απαιτείται η έκδοση οποιασδήποτε διοικητικής πράξης. Τα πολιτιστικά αντικείμενα που αναφέρονται στις παραγράφους V (γ), (δ) και (ε) χαρακτηρίζονται ως μνημεία, με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

VII. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί κατ' εξαίρεση να χαρακτηρίζονται ως μνημεία κατηγορίες κινητών πολιτιστικών αντικειμένων του ίδιου είδους που παρουσιάζουν ιδιαίτερο κοινωνικό, τεχνικό, λαογραφικό, εθνολογικό ή εν γένει ιστορικό, καλλιτεχνικό ή επιστημονικό ενδιαφέρον, εφόσον είναι σπάνια, η αναγνώρισή τους είναι δύσκολη και υπάρχει κίνδυνος να χαθούν ή να καταστραφούν.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ

A. Λίθινα

1. Έργα γλυπτικής ή ανάγλυφα, αυτόνομα ή αποσπασμένα αυτούσια ή σε τμήματα από ακίνητα μνημεία. Ομοίως, δομικά και αρχιτεκτονικά στοιχεία τέτοιων μνημείων.
2. Έργα γλυπτικής ή ανάγλυφα.
3. Βραχογραφήματα.
4. Επιγραφές.

5. Αγγεία και σκεύη.
6. Σαρκοφάγοι.
7. Όπλα.
8. Εργαλεία/μηχανισμοί, βάρη και άγκυρες.
9. Σφραγίδες.
10. Κοσμήματα.
11. Οικοσυσκευή/έπιπλα.
12. Βωμοί – Τράπεζες προσφορών.

Β. Μεταλλικά

1. Έργα γλυπτικής ή ανάγλυφα, αυτόνομα ή αποσπασμένα αυτούσια ή σε τμήματα από ακίνητα μνημεία.
2. Έργα γλυπτικής ή ανάγλυφα.
3. Αγγεία.
4. Κοσμήματα.
5. Όπλα.
6. Εργαλεία/Μηχανισμοί, σταθμά.
7. Επιγραφές.
8. Σφραγίδες.
9. Οικιακά αντικείμενα/έπιπλα.
10. Νομίσματα.
11. Μετάλλια.
12. Μολύβδινες σφραγίδες.
13. Αντικείμενα θρησκευτικής λατρείας.
14. Σκεύη και χρηστικά αντικείμενα.
15. Όργανα.

Γ. Πήλινα

1. Έργα γλυπτικής ή ανάγλυφα, αυτόνομα ή αποσπασμένα αυτούσια ή σε τμήματα από ακίνητα μνημεία. Ομοίως, δομικά και αρχιτεκτονικά στοιχεία τέτοιων μνημείων.
2. Έργα γλυπτικής ή ανάγλυφα.
3. Αγγεία.
4. Χρηστικά σκεύη.

5. Κοσμήματα.
6. Εργαλεία/μηχανισμοί, σταθμά.
7. Επιγραφές επί πηλού.
8. Σφραγίδες.
9. Όργανα.
10. Σαρκοφάγοι.

Δ. Οστέινα - Ελεφάντινα

1. Έργα γλυπτικής ή ανάγλυφα, αυτόνομα ή αποσπασμένα αυτούσια ή σε τμήματα από ακίνητα μνημεία.
2. Κοσμήματα/προσωπικά είδη.
3. Εργαλεία/Όργανα.
4. Σφραγίδες.

Ε. Ξόλινα

1. Έργα ξυλογλυπτικής ή ανάγλυφα, αυτόνομα ή αποσπασμένα αυτούσια ή σε τμήματα από ακίνητα μνημεία.
2. Κινητά έργα ξυλογλυπτικής.
3. Προσωπικά αντικείμενα.
4. Επιπλα/εκκλησιαστικά αντικείμενα.
5. Εικόνες και ζωγραφισμένες επιφάνειες.

ΣΤ. Γυάλινα

1. Αγγεία.
2. Κοσμήματα/προσωπικά είδη.
3. Χρηστικά αντικείμενα και διακοσμητικά.
4. Εκκλησιαστικά αντικείμενα.

Ζ. Φαγεντιανή. Στεατίτης. Αλάβαστρο. Ημιπολύτιμοι λίθοι και άλλα υλικά

1. Έργα γλυπτικής.
2. Αγγεία/χρηστικά είδη.
3. Εργαλεία/σκεύη.
4. Σφραγίδες.

5. Κοσμήματα/προσωπικά είδη.

6. Έπιπλα/εκκλησιαστικά αντικείμενα/εικόνες.

Η. Υφάσματα

Υφάσματα, συμπεριλαμβανομένων και των εκκλησιαστικών ειδών.

Θ. Πάπυροι - Περγαμινές - Χειρόγραφα - Βιβλία

1. Πάπυροι, περγαμινές, χειρόγραφα, βιβλία, αυτούσια ή τμήματα αυτών, συμπεριλαμβανομένων των εκκλησιαστικών αντικειμένων.

2. Αντίβολα (προπαρασκευαστικά σχέδια).

Ι. Ζωγραφικά έργα

Ζωγραφικά έργα αυτόνομα ή αποσπασμένα σε τμήματα από ακίνητα μνημεία, ανεξάρτητα από το υλικά κατασκευής τους ή το υπόστρωμα στο οποίο βρίσκονται.

Κ. Ψηφιδωτά έργα

Ψηφιδωτά έργα αυτόνομα ή αποσπασμένα σε τμήματα από ακίνητα μνημεία, συμπεριλαμβανομένων των εκκλησιαστικών, κινητών και ακίνητων έργων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΠΟΥ ΟΡΙΖΟΝΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΡΜΕΝΙΑΣ

Σύμφωνα με το νόμο της Δημοκρατίας της Αρμενίας «Περί εξαγωγής και εισαγωγής πολιτιστικών αγαθών», πολιτιστικά αγαθά είναι τα αντικείμενα και τα έργα που θεωρούνται προϊόντα των δραστηριοτήτων της ανθρώπινης ζωής, τα οποία, ανεξάρτητα από τη δημιουργία τους, έχουν σημαντική αρχαιολογική, εθνογραφική, ιστορική, θρησκευτική, καλλιτεχνική και επιστημονική σημασία.

Τα είδη των πολιτιστικών αγαθών είναι τα ακόλουθα:

- (1) ιστορικά αντικείμενα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των αξιομνημόνευτων γεγονότων που σχετίζονται με τη ζωή του λαού, την ανάπτυξη της κοινωνίας και του κράτους, την ιστορία της επιστήμης και της μηχανικής, καθώς και εκείνων που σχετίζονται με τη ζωή και τις δραστηριότητες εξεχουσών προσωπικοτήτων (πολιτικοί, δημόσια πρόσωπα, πολιτιστικές προσωπικότητες, εθνικοί ήρωες), και οικογενειακά κειμήλια,
- (2) ευρήματα που ανακαλύφθηκαν ως αποτέλεσμα αρχαιολογικών μελετών και ανασκαφών, καθώς και ιστορικά-αρχαιολογικά αντικείμενα που ανακαλύφθηκαν κατά τη διάρκεια χωματουργικών, κατασκευαστικών, εδαφοβελτιωτικών και άλλων εργασιών,
- (3) καλλιτεχνική ιδιοκτησία, συμπεριλαμβανομένων:
 - (α) εικόνες και εικόνες που έχουν κατασκευαστεί πλήρως ή εν μέρει με το χέρι με οποιοδήποτε μέσο και από οποιοδήποτε υλικό,
 - (β) έργα γλυπτικής κατασκευασμένα από οποιοδήποτε υλικό,
 - (γ) καλλιτεχνικά σχέδια και συνδυασμένες κατασκευές (εγκαταστάσεις) από οποιοδήποτε υλικό,
 - (δ) καλλιτεχνικά σχεδιασμένα αντικείμενα λατρείας, συμπεριλαμβανομένων των εικόνων,
 - (ε) γλυπτά σκαλίσματα, ανατυπώσεις ή γκραβούρες, λιθογραφικές εκτυπώσεις και άλλες αποτυπώσεις αυτών,
 - (στ) έργα εφαρμοσμένης τέχνης, συμπεριλαμβανομένων καλλιτεχνικών αντικειμένων από γυαλί, πηλό, ξύλο, σίδηρο, οστό, ύφασμα και άλλα υλικά,
 - (ζ) έργα παραδοσιακής εθνικής χειροτεχνίας,

- (4) συστατικά μέρη και θραύσματα ιστορικών και καλλιτεχνικών, συμπεριλαμβανομένων των λογοτεχνικών μνημείων,
- (5) συστατικά μέρη και θραύσματα χειρόγραφων και έντυπων μνημείων λογοτεχνικής, ιστορικής ή λατρευτικής αξίας,
- (6) παλαιά βιβλία, είτε μεμονωμένα είτε σε συλλογή, και έγγραφα,
- (7) σπάνια χειρόγραφα και έγγραφα τεκμηρίωσης, αρχεία, συμπεριλαμβανομένων των αρχείων ηχογραφήσεων, βιντεοσκοπήσεων, φωτογραφιών και ταινιών:
- (8) μουσικά όργανα,
- (9) ταχυδρομικά γραμματόσημα είτε χωριστά είτε σε συλλογή, και γραμματόσημα από άλλο υλικό,
- (10) αντικείμενα αντίκες - εργαλεία, κεραμικά αντικείμενα, επιγραφές, νομίσματα, παράσημα, μετάλλια, σφραγίδες, όπλα, καθώς και άλλα αντικείμενα που προβλέπονται για συλλογή,
- (11) βοτανικές, ζωολογικές και γεωλογικές συλλογές και δείγματα- αντικείμενα ορυκτολογικού, ανατομικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος,
- (12) έπιπλα, ταπισερί Gobelin, χαλιά, μοκέτες και εθνικές ενδυμασίες,
- (13) εθνογραφικό, ανθρωπολογικό υλικό και αδημοσίευτες συλλογές λαογραφικού υλικού, εκτυπώσεις-αντίκες,
- (14) συστατικά μέρη και θραύσματα μνημείων αρχιτεκτονικής και τέχνης,
- (15) άλλα αντικείμενα, συμπεριλαμβανομένων αντιγράφων άλλης ιστορικής, καλλιτεχνικής, επιστημονικής ή πολιτιστικής αξίας, τα οποία τελούν υπό κρατική προστασία ως ιστορικά και πολιτιστικά μνημεία,
- (16) οχήματα που έχουν κατασκευαστεί πριν από το 1951.

**AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE HELLENIC REPUBLIC AND THE
GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF ARMENIA
ON THE PREVENTION OF THEFT, ILLEGAL EXCAVATION AND
ILLICIT IMPORT, EXPORT AND TRANSFER OF OWNERSHIP
OF CULTURAL PROPERTY AND ITS RESTITUTION TO ITS COUNTRY
OF ORIGIN**

The Government of the Hellenic Republic and the Government of the Republic of Armenia, hereinafter “The Parties”,

RECOGNIZING that the cultural heritage of each country is unique and the property of each nation and that it must therefore be adequately protected;

EMPHASIZING that cooperation between the Parties shall contribute to the preservation and conservation of the cultural heritage of both nations and the cultural heritage of humankind;

COMMITTED to contributing to the protection and preservation of cultural heritage and to preventing its illicit transfer;

IN ACCORDANCE with the 1970 UNESCO Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property and its Operational Guidelines, to which both States are parties and recalling the relevant Resolutions of the United Nations and UNESCO bodies; including General Assembly Resolution A/RES/79/133, of 6 December-2024, on the Return or Restitution of Cultural Property to the Countries of Origin and General Assembly Resolution A/RES/79/1, of 22 September 2024, on the Pact for the Future, in particular Commitment 15 of the Declaration on Future Generations, encouraging strengthened international cooperation on the return or restitution of cultural properties of spiritual, ancestral, historical and cultural value to countries of

origin, including but not limited to objets d'art, monuments, museum pieces, manuscripts and documents;

EMPHASIZING that the illegal excavation and illicit import, export, transit or transfer of ownership of cultural property destroy the unique value and context of the object and cause serious harm to places of archaeological, historical and cultural importance;

CONSIDERING that organized crime is involved in the trafficking of cultural property and that cooperation between the Parties in the field of the prevention of the theft, illegal excavation and illicit import, export, transit or transfer of ownership of cultural property and the promotion of its restitution or return serves as an effective means to preserve the identity of each nation;

Have agreed on the following:

ARTICLE I

The Parties agree to take the necessary measures concerning the fight against the theft, illegal excavation and illicit import, export transit or transfer of ownership of cultural property, in accordance with the 1970 UNESCO Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property, international conventions to which both of them are parties and their respective national legislation.

ARTICLE II

The Parties consider the term "cultural property" to include, inter alia, archaeological, paleontological, artistic, historical and cultural property belonging to their cultural heritage. Annex I and II to this Agreement include the reference list of cultural property defined under the legislation of the Hellenic Republic and the Republic of Armenia, respectively.

ARTICLE III

1. The Parties shall exchange information through the mechanisms established for such purpose on cases or incidents of theft, illegal excavation and illegal import, export, transit or transfer of ownership and seizures, auctions and sales of cultural property which are of interest to the other Party.
2. The Parties shall exchange information available to their national services and administrations, including the police and custom authorities, regarding the illegal trafficking of cultural property to the extent made possible by the national rules of the confidentiality of the procedures.
3. The Parties shall distribute all information regarding stolen or illegally trafficked cultural property to their respective customs and police authorities in ports, airports and borders to contribute to their early detection and facilitate the identification and application of the pertinent preventive and remedial measures.
4. The Parties shall pursue and strengthen the exchange and training of personnel on a regular basis in the field of the prevention of illegal movement, restitution and return of cultural property to their countries of origin. This training shall include, but shall not be limited to, aspects of cultural property markets, the import and export of cultural property, legislation and law drafting, information collecting and coordination in international affairs. These activities of exchange and training of personnel shall be subject to the availability of resources of the participating institutions.

ARTICLE IV

1. The Parties shall assist each other to locate and retrieve cultural property which has been illegally removed from the territory of the Parties, in accordance with their laws, international conventions and agreements in force.
2. The request for the recovery and return of illegally removed cultural property shall be made through diplomatic channels and shall include the documentation supporting the claim.
3. Each Party shall prevent the entry into their respective territory of cultural property without the proper export authorization issued by the competent cultural authority of the other Party. Objects without such authorization shall be confiscated

and this action shall be notified to the other Party through diplomatic channels. The Parties shall endeavour to verify in the Stolen Works of Art Database of the International Criminal Police Organization ICPO-INTERPOL if such property is subject to a seizure application on the request of any of the member countries of the organization.”

4. Both Parties shall exempt all cultural property recovered and returned pursuant to this Agreement from customs duties and other taxes in accordance with their applicable national legislation.

5. The requesting Party shall bear the costs related to the recovery and restitution of cultural property undertaken within the framework of this Agreement.

ARTICLE V

1. This Agreement may be amended by written agreement of the Parties. Any such amendment shall enter into force in accordance with the procedure set forth in Article VII.

2. Any dispute arising from the interpretation or implementation of this Agreement, shall be resolved amicably through consultations between the Parties through diplomatic channels.

ARTICLE VI

The Ministry of Culture of the Hellenic Republic and the Ministry of Education, Science, Culture and Sports of the Republic of Armenia shall be the authorities responsible for the implementation of this Agreement.

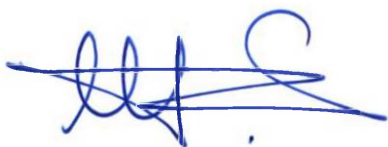
ARTICLE VII

This Agreement shall enter into force on the date of the receipt of the last of the written notifications whereby the Parties inform each other, through diplomatic channels, about the completion of their respective internal legal procedures required for the entry into force of this Agreement. It shall remain in force for an indefinite period, unless either Party terminates it by giving a written notice to the

other Party, through diplomatic channels, at least six (6) months prior to the intended date of termination.

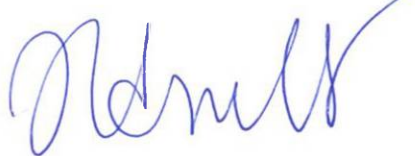
Done in Athens on 22 of July 2025 in two originals each in the Greek, Armenian and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence in the interpretation between texts in Greek and Armenian, the English text shall prevail.

**FOR THE GOVERNMENT OF
THE HELLENIC REPUBLIC**

A stylized handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.

Styliani Mendoni
Minister of Culture

**FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF ARMENIA**

A handwritten signature in blue ink, featuring a large initial 'Z' followed by several loops and a long horizontal stroke at the end.

Zhanna Andreyan
Minister of Education, Science,
Culture and Sports

ANNEX I

REFERENCE LIST OF CULTURAL OBJECTS DEFINED UNDER THE LEGISLATION OF THE HELLENIC REPUBLIC

"Cultural Objects" shall mean testimonies of the existence and the individual and collective creativity of humankind.

"Monuments" shall mean cultural objects which constitute material testimonies belonging to the cultural heritage of the country and which deserve special protection on the basis of the following distinctions:

- i) "Ancient Monuments or Antiquities" shall mean all cultural objects dating back to prehistoric, ancient, Byzantine and post-Byzantine times up to 1830.
- ii) Archaeological Monuments shall also include caves and paleontological remains for which there is evidence that they are related to human existence.
- iii) "Recent Monuments" shall mean cultural objects dating from after 1830, which deserve protection due to their historical, artistic or scientific importance.
- iv) "Immovable Monuments" shall mean monuments which have been attached to and remain on the ground or on the seabed or on the bed of lakes or rivers, as well as monuments which are found on the ground or on the seabed or on the bed of lakes or rivers and cannot be removed without damage to their value as testimonies. Immovable monuments shall also include installations, structures and the decorative and other elements which form an integral part of monuments, as well as their surroundings.
- v) "Movable Monuments" shall mean monuments which are not immovable.
 - a) all monuments dating up to 1453
 - b) monuments dating after 1453 and up to 1830, which constitute finds from excavations or other archaeological research, or have been removed from immovable monuments as well as icons and other religious objects used for worship, dating from the same period
 - c) monuments dating after 1453 and up to 1830 which are not subject to subparagraph b and are classified as monuments due to their social, technical, folk, ethnological, artistic, architectural, industrial or in general historical or scientific significance
 - d) recent cultural objects more than one hundred years old which are classified as monuments due to their social, technical, folk, ethnological, artistic, architectural, industrial or in general historical or scientific significance and
 - e) recent cultural objects less than one hundred years old which are classified as monuments due to their particular social, technical, folk, ethnological, artistic, architectural, industrial or in general historical or scientific significance

VI. Ancient movable monuments referred to above in subparagraphs V (a) and V (b) are protected by law, without need for the issuance of any administrative act. Cultural objects referred to in paragraph V (c), (d) and (e) shall be classified as monuments, by a decision of the Minister of Culture, published in the Official Gazette.

VII. A decision of the Minister of Culture, published in the Official Gazette, may exceptionally classify as monuments categories of movable cultural objects of the same kind that present particular social, technical, folk, ethnological or in general historical, artistic or scientific interest, provided that they are rare, their identification is difficult and there is danger of being lost or damaged.

INDICATIVE CATEGORIES OF GREEK CULTURAL PROPERTY

A. Stone

1. Sculpture or reliefs, independent or removed whole or in fragments from immovable monuments. Likewise, structural and architectural elements of such monument.
2. Movable sculpture or reliefs.
3. Rock inscriptions.
4. Inscriptions.
5. Vessels and utensils.
6. Sarcophagi.
7. Weapons.
8. Tools/Devices, Weights and Anchors.
9. Seals.
10. Jewelry.
11. Household Items/Furniture.
12. Altars - Offering tables.

B. Metal

1. Sculptures or reliefs, independent or removed whole or in fragments from immovable monuments.
2. Movable sculptures or reliefs.
3. Vessels.
4. Jewelry.
5. Weapons.
6. Tools/Devices, Weights.
7. Inscriptions.
8. Seals.
9. Household items /Furniture.
10. Coins.
11. Medals.
12. Lead seals.
13. Objects of religious worship.
14. Utensils and objects of daily use.
15. Instruments.

C. Ceramic

1. Sculptures or reliefs, independent or removed whole or in fragments from monumental buildings. Likewise, structural and architectural elements of such monument.
2. Movable sculptures or reliefs.
3. Vessels.
4. Utensils.
5. Jewelry.
6. Tools/Devices, Weights.
7. Clay Inscriptions.
8. Seals.
9. Instruments.
10. Sarcophagi.

D. Bone - Ivory

1. Sculptures or reliefs, independent or removed whole or in fragments from immovable structures.
2. Jewelry/Personal items.
3. Tools/Instruments.
4. Seals.

E. Wood

1. Woodcarvings and reliefs, independent or removed whole or in fragments from immovable monuments.
2. Movable woodcarvings.
3. Personal items.
4. Furniture/Ecclesiastical items.
5. Icons and painted surfaces.

F. Glass

1. Vessels.
2. Jewelry/Personal items.
3. Objects of daily use and decorative items.
4. Ecclesiastical items.

G. Faience. Steatite. Alabaster. Semiprecious Stones and other

1. Sculptures.
2. Vessels/Objects of daily use.
3. Tools/Utensils.
4. Seals.
5. Jewelry/Personal items.
6. Furniture/Ecclesiastical items/Icons.

H. Fabric

Fabric including ecclesiastical items.

I. Scrolls - Parchments - Manuscripts - Books

1. Scrolls, Parchments, Manuscripts, Books, intact or in fragments, including ecclesiastical items.
2. Preparatory drawings (cartoons).

J. Paintings

Paintings independent or removed from immovable monuments, irrespective of materials of which they are made or on which they are painted.

K. Mosaics

Mosaics independent or removed from immovable monuments, including ecclesiastical, movable and immovable works.

ANNEX II

REFERENCE LIST OF CULTURAL OBJECTS DEFINED UNDER THE LEGISLATION OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

Pursuant to the Law of the Republic of Armenia ‘On export and import of cultural property’, cultural property shall be the objects and works considered to be products of human life activities, which, irrespective of their creation, have an important archaeological, ethnographic, historical, religious, artistic and scientific significance.

Types of cultural property shall be the following:

- (1) historical objects, including those of memorable events relating to the life of the people, the development of the society and the state, the history of science and engineering, as well as those relating to the life and activities of outstanding persons (statesmen, political, public, cultural figures, national heroes), and family relics;
- (2) findings discovered as a result of archaeological studies and excavations, as well as historical-archaeological objects discovered during earthworks, construction, soil amelioration and other works;
- (3) artistic property, including:
 - (a) fully or partially hand-made images and pictures made by any means and of any materials;
 - (b) sculptures made of any material;
 - (c) artistic designs and combined structures (installations) made of any material;
 - (d) artistically designed objects of worship, including icons;
 - (e) carvings, reprints or engravings, lithographic prints and other imprints thereof;
 - (f) pieces of applied art, including artistic objects made of glass, clay, wood, iron, bone, fabric and other materials;
 - (g) works of traditional national crafts;
- (4) component parts and fragments of historical and artistic, including literary monuments;
- (5) component parts and fragments of handwritten and printed monuments of literary, historical or cultic value;
- (6) antique books either separate or in collection, and documents;

(7) rare manuscripts and documentary monuments, archives, including sound recording, video recording, photo and film archives:

(8) musical instruments;

(9) postal stamps either separate or in collection, and other stamp materials;

(10) antique objects - tools, ceramic items, inscriptions, coins, orders, medals, seals, weapons, as well as other objects envisaged for a collection;

(11) botanical, zoological and geological collections and specimen; objects of mineralogical, anatomical and archaeological interest;

(12) furniture, Gobelin tapestries, rugs, carpets, and national costumes;

(13) ethnographic, anthropological materials and unpublished collections of folkloric materials; antique prints;

(14) component parts and fragments of monuments of architectural and monumental art;

(15) other objects, including copies of other historical, artistic, scientific or cultural value which are under state protection as historical and cultural monuments;

(16) vehicles manufactured before 1951.

Άρθρο δεύτερο

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού χαρακτηρίζονται ως μνημεία τα πολιτιστικά αντικείμενα που αναφέρονται στις περ. (γ), (δ) και (ε) της παρ. V του Παραρτήματος I της Συμφωνίας.
2. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, μπορεί, κατ' εξαίρεση, των οριζόμενων στην παρ. V, σύμφωνα με την παρ. VII του Παραρτήματος I της Συμφωνίας, να χαρακτηρίζονται ως μνημεία κατηγορίες κινητών πολιτιστικών αντικειμένων του ίδιου είδους που παρουσιάζουν ιδιαίτερο κοινωνικό, τεχνικό, λαογραφικό, εθνολογικό ή εν γένει ιστορικό, καλλιτεχνικό ή επιστημονικό ενδιαφέρον, εφόσον είναι σπάνια, η αναγνώρισή τους είναι δύσκολη και υπάρχει κίνδυνος να χαθούν ή να καταστραφούν, καθώς και να ρυθμίζεται κάθε άλλο ειδικότερο θέμα.

Άρθρο τρίτο

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της προς κύρωση Συμφωνίας και των Παραρτημάτων I και II αυτής, από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου VII αυτής.

Αθήνα, 30 Ιανουαρίου 2026

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Κ. Πιερρακάκης

Γ. Γεραπετρίτης

Μ. Χρυσοχοϊδης

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Γ. Φλωρίδης

Στ. Μενδώνη

Συνοπτική Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

Σχέδιο νόμου του Υπουργείου Πολιτισμού με τίτλο:

«Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Αρμενίας για την πρόληψη της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής, μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών και την απόδοσή τους στη χώρα προέλευσή τους»

Επισπεύδον Υπουργείο: Υπουργείο Πολιτισμού

Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στοιχεία επικοινωνίας: Νικηταρά 1, Τ.Κ. 10678, τηλ. 210 3222844, 210 3251779, 210 3810308,
e-mail: ddsee@culture.gr

Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών

Στοιχεία επικοινωνίας: Αγίων Ασωμάτων 33 & Ψαρομηλίκου 21, Τ.Κ. 10553, τηλ. 210 3238877,
213 1302782, e-mail: dtppa@culture.gr

Επιλέξατε από τον παρακάτω κατάλογο τον τομέα ή τους τομείς νομοθέτησης στους οποίους αφορούν οι βασικές διατάξεις της αξιολογούμενης ρύθμισης:

ΤΟΜΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗΣ	
	(X)
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ¹	X
ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ – ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ²	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ/ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ/ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ³	
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ⁴	
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ – ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ⁵	
ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ⁶	

¹ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Υπουργείου Πολιτισμού.

² Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εξωτερικών και Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

³ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

⁴ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Υγείας, Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

⁵ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εσωτερικών, Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, Υπουργείου Δικαιοσύνης, Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

⁶ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υπουργείου Ανάπτυξης, Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Υπουργείου Τουρισμού και Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η «ταυτότητα» της αξιολογούμενης ρύθμισης	
1.	Ποιο ζήτημα αντιμετωπίζει η αξιολογούμενη ρύθμιση; Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου σκοπείται η κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Αρμενίας, που υπογράφηκε στις 22 Ιουλίου 2025, στην Αθήνα και η οποία αφορά στην πρόληψη της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής και μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών και την απόδοσή τους στη χώρα προέλευσής τους. Με την υπό κύρωση Συμφωνία επιδιώκεται η ενίσχυση της διμερούς συνεργασίας στον τομέα «της καταπολέμησης της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών και της διευκόλυνσης της επιστροφής τους στη χώρα προέλευσης, καθώς και της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς», σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση της UNESCO (1970) για την παρεμπόδιση της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών, η οποία κυρώθηκε με τον ν. 1103/1980 (Α' 297), τις διεθνείς συμβάσεις στις οποίες είναι συμβαλλόμενα μέρη και οι δύο χώρες, καθώς και την αντίστοιχη εθνική τους νομοθεσία. Ειδικότερα, με την υπό κύρωση Συμφωνία, επιδιώκονται, μεταξύ άλλων, η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών, η ενίσχυση της εμπειρογνωμοσύνης και της κατάρτισης του προσωπικού των δύο χωρών στον τομέα της πρόληψης της παράνομης διακίνησης των πολιτιστικών αγαθών και η περαιτέρω ενθάρρυνση για αλληλοβοήθεια των δύο χωρών στον εντοπισμό και την ανάκτηση των πολιτιστικών αγαθών που έχουν απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφός τους.
2.	Γιατί αποτελεί πρόβλημα; Η παράνομη ανασκαφή και η παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών προκαλούν σοβαρή βλάβη σε τόπους αρχαιολογικής, ιστορικής και πολιτιστικής αξίας και συνιστούν ουσιώδη απειλή για την πολιτιστική κληρονομιά. Δεδομένης της διασυννοριακής φύσης των φαινομένων αυτών, καθίσταται επιβεβλημένη η συνεργασία μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών για την αντιμετώπιση των φαινομένων αυτών.
3.	Ποιους φορείς ή πληθυσμιακές ομάδες αφορά; Αφορά στα συμβαλλόμενα μέρη και ειδικότερα στις αρμόδιες εθνικές αρχές για την εφαρμογή της υπό κύρωση Συμφωνίας, δηλαδή το Υπουργείο Πολιτισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας και το Υπουργείο Παιδείας, Επιστήμης, Πολιτισμού και Αθλητισμού της Δημοκρατίας της Αρμενίας.

Η αναγκαιότητα της αξιολογούμενης ρύθμισης	
4.	Το εν λόγω ζήτημα έχει αντιμετωπιστεί με νομοθετική ρύθμιση στο παρελθόν; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Εάν ΝΑΙ, ποιο είναι το ισχύον νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει το ζήτημα;
5.	Γιατί δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας
i) με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης;	Η εν λόγω Συμφωνία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 2 του άρθρου 36 του Συντάγματος και απαιτείται κύρωσή της με τυπικό νόμο, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 28 του Συντάγματος.
ii) με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας;	Ως άνω.
iii) με διάθεση περισσότερων ανθρώπινων και υλικών πόρων;	Ως άνω.

Συναφείς πρακτικές	
6.	Έχετε λάβει υπόψη συναφείς πρακτικές; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε συγκεκριμένα:

i) σε άλλη/ες χώρα/ες της Ε.Ε. ή του ΟΟΣΑ:	Έχει ληφθεί υπόψη η σύναψη αντίστοιχων διακρατικών συμφωνιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και διεθνώς, όπως: - «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης του Χασεμιτικού Βασιλείου της Ιορδανίας για την παρεμπόδιση της κλοπής, των λαθραίων ανασκαφών και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής ή μεταβίβασης κυριότητας ή ιδιοκτησίας πολιτιστικών αγαθών ή πολιτιστικής περιουσίας και την προώθηση της αποκατάστασής τους» (ν. 4719/2020, Α' 169), - «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας του Περού για την πρόληψη της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής, διακίνησης ή μεταβίβασης κυριότητας πολιτιστικών αγαθών και την απόδοσή τους στη χώρα προέλευσης» (ν. 4695/2020, Α' 118).
ii) σε όργανα της Ε.Ε.:	
iii) σε διεθνείς οργανισμούς:	Διεθνής Σύμβαση της UNESCO (1970) για την παρεμπόδιση της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών (ν. 1103/1980, Α' 297).

Στόχοι αξιολογούμενης ρύθμισης	
7.	Σημειώστε ποιοι από τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών επιδιώκονται με την αξιολογούμενη ρύθμιση

8.	Ποιοι είναι οι στόχοι της αξιολογούμενης ρύθμισης;
i) βραχυπρόθεσμοι:	- Η άμεση ενεργοποίηση της Συμφωνίας για την υλοποίηση των στόχων που τίθενται στο πλαίσιο αυτής, - η διακρατική συνεργασία των αρμόδιων υπηρεσιών για την καταπολέμηση της παράνομης ανασκαφής και διακίνησης πολιτιστικών αγαθών, - η ενθάρρυνση της συνεργασίας στον τομέα της προστασίας και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και της πρόληψης της παράνομης μεταφοράς της, - η διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς της ανθρωπότητας, - η ενίσχυση της αμοιβαίας ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών (αστυνομικών, τελωνειακών) σχετικά με την παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών, - η δυνατότητα προώθησης της συνεργασίας στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων ανταλλαγής και κατάρτισης προσωπικού στον τομέα της πρόληψης της παράνομης διακίνησης, της απόδοσης και της επιστροφής των πολιτιστικών αγαθών στις χώρες προέλευσής τους.
ii) μακροπρόθεσμοι:	- Η δημιουργία μιας μακροχρόνιας νομικής βάσης για την ενίσχυση της διμερούς συνεργασίας έναντι του φαινομένου της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών.

Κατ' άρθρο ανάλυση αξιολογούμενης ρύθμισης	
14.	Σύνοψη στόχων κάθε άρθρου
Άρθρο	Στόχος
Άρθρο πρώτο του σχεδίου νόμου	Με το άρθρο πρώτο του σχεδίου νόμου, κυρώνονται και έχουν την ισχύ που ορίζει η παρ. 1 του άρθρου 28 του Συντάγματος, η Συμφωνία μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Αρμενίας για την πρόληψη της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής και μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών και την απόδοσή τους στη χώρα προέλευσής τους, που υπογράφηκε στην Αθήνα, στις 22 Ιουλίου 2025, και τα Παραρτήματα Ι και ΙΙ αυτής.
Άρθρο Ι της Συμφωνίας	Με το άρθρο Ι της υπό κύρωση Συμφωνίας περιγράφεται το αντικείμενο της Συμφωνίας που αφορά στη συνεργασία μεταξύ των δύο συμβαλλομένων μερών για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την καταπολέμηση της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής, διαμετακόμισης ή μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών. Επιπλέον, προσδιορίζεται το νομικό πλαίσιο στο οποίο στηρίζεται η Συμφωνία αυτή.
Άρθρο ΙΙ της Συμφωνίας	Με το άρθρο ΙΙ της υπό κύρωση Συμφωνίας προσδιορίζεται η έννοια του όρου «πολιτιστικά αγαθά», στην προστασία των οποίων αποσκοπεί η υπό κύρωση Συμφωνία. Κατάλογοι αναφοράς των «πολιτιστικών αγαθών» για τους σκοπούς εφαρμογής της Συμφωνίας παρατίθενται στα Παραρτήματα Ι (Ελλάδα) και ΙΙ (Αρμενία) της Συμφωνίας.
Άρθρο ΙΙΙ της Συμφωνίας	Με το άρθρο ΙΙΙ της υπό κύρωση Συμφωνίας προβλέπεται ο τρόπος ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών που αφορούν στις περιπτώσεις ή στα περιστατικά της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών, μέσω των μηχανισμών που έχουν συσταθεί για τον σκοπό αυτό. Επίσης, προσδιορίζονται οι φορείς που διαθέτουν τις σχετικές πληροφορίες και εμπλέκονται στην ανταλλαγή αυτών, ενώ διευκρινίζεται ότι η δραστηριότητα αυτή θα πραγματοποιείται στον βαθμό που αυτό καθίσταται δυνατό από τους κανόνες εμπιστευτικότητας των διαδικασιών. Προβλέπεται ακόμη η διανομή πληροφοριών σχετικά με τα κλεμμένα ή παρανόμως διακινηθέντα πολιτιστικά αγαθά στους αντίστοιχους εμπλεκόμενους φορείς κάθε χώρας. Ορίζεται ότι τα μέρη θα ενισχύσουν τη συνεργασία τους μέσω της ανταλλαγής εμπειρίας και της κατάρτισης του προσωπικού στους τομείς της

	πρόληψης και της αντιμετώπισης της παράνομης διακίνησης, εξειδικεύεται το περιεχόμενο της κατάρτισης και διευκρινίζεται ότι η υλοποίηση των σχετικών προγραμμάτων τελεί υπό την προϋπόθεση της διαθεσιμότητας των πόρων.
Άρθρο IV της Συμφωνίας	Στο άρθρο IV της υπό κύρωση Συμφωνίας προβλέπεται η αμοιβαία παροχή συνδρομής μεταξύ των δύο μερών για τον εντοπισμό και την ανάκτηση πολιτιστικών αγαθών που έχουν απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφος των μερών, σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο. Ειδικότερα, καθορίζεται η διαδικασία υποβολής αιτημάτων για την ανάκτηση και την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών που έχουν αφαιρεθεί παράνομα, ενώ προβλέπεται η παρεμπόδιση της εισόδου πολιτιστικών αγαθών στο έδαφος κάθε συμβαλλόμενου μέρους, όταν αυτά στερούνται της απαιτούμενης άδειας εξαγωγής, καθώς και η κατάσχεσή τους και η ενημέρωση του άλλου μέρους. Ορίζεται επιπλέον, ότι θα γίνεται προσπάθεια επαλήθευσης, μέσω της αντιστοιχίας βάσης του Διεθνούς Οργανισμού Εγκληματικής Αστυνομίας (ICPO-INTERPOL), προκειμένου να διαπιστωθεί εάν τα εν λόγω αγαθά αποτελούν αντικείμενο κατάσχεσης, κατόπιν αιτήματος οποιασδήποτε χώρας μέλους του οργανισμού. Προβλέπεται η απαλλαγή των πολιτιστικών αγαθών που ανακτώνται και επιστρέφονται στο πλαίσιο της υπό κύρωση Συμφωνίας, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία των μερών, από τελωνειακούς δασμούς και λοιπούς φόρους. Τέλος, ορίζεται ότι το αιτούν μέρος φέρει το κόστος της ανάκτησης και της επιστροφής των πολιτιστικών αγαθών που πραγματοποιούνται δυνάμει της παρούσας Συμφωνίας.
Άρθρο V της Συμφωνίας	Με το άρθρο V της υπό κύρωση Συμφωνίας προβλέπονται ο τρόπος τροποποίησής της και ο τρόπος επίλυσης τυχόν διαφορών μεταξύ των μερών που προκύπτουν από την εφαρμογή της.
Άρθρο VI της Συμφωνίας	Με το άρθρο VI της υπό κύρωση Συμφωνίας ορίζονται οι αρμόδιες αρχές για την εφαρμογή της, δηλαδή το Υπουργείο Πολιτισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας και το Υπουργείο Παιδείας, Επιστήμης, Πολιτισμού και Αθλητισμού της Δημοκρατίας της Αρμενίας
Άρθρο VII της Συμφωνίας	Με το άρθρο VII της υπό κύρωση Συμφωνίας ρυθμίζονται ζητήματα που άπτονται της έναρξης ισχύος και της διάρκειάς της, ενώ προβλέπεται και ο τρόπος με τον οποίο μπορεί αυτή να καταγγελθεί.
Παράρτημα I της Συμφωνίας	Παρατίθεται ο κατάλογος αναφοράς των πολιτιστικών αγαθών, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ελληνικής Δημοκρατίας.
Παράρτημα II της Συμφωνίας	Παρατίθεται ο κατάλογος αναφοράς των πολιτιστικών αγαθών, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Δημοκρατίας της Αρμενίας.

Άρθρο δεύτερο του σχεδίου νόμου	Με το άρθρο δεύτερο του σχεδίου νόμου, ορίζονται οι εξουσιοδοτικές διατάξεις που προβλέπονται στο Παράρτημα Ι της Συμφωνίας.
Άρθρο τρίτο του σχεδίου νόμου	Με το άρθρο τρίτο του σχεδίου νόμου, ορίζονται η έναρξη ισχύος του κυρωτικού νόμου από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και η έναρξη ισχύος της προς κύρωση Συμφωνίας, και των Παραρτημάτων Ι και ΙΙ αυτής, από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου VII αυτής.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Έκθεση του άρθρου 75 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος (βλ. συνημμένα).

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: Έκθεση του άρθρου 75 παρ. 3 του Συντάγματος (βλ. συνημμένα).

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: ΕΚΘΕΣΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ

18.	Οφέλη αξιολογούμενης ρύθμισης
-----	-------------------------------

			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣ ΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕ Σ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚ Ο ΠΕΡΙΒΑΛΛΟ Ν	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤ ΗΤΑ
ΟΦΕΛΗ ΡΥΘΜΙΣ ΗΣ	ΑΜΕΣ Α	Αύξηση εσόδων					
		Μείωση δαπανών					
		Εξοικονόμηση χρόνου					
		Μεγαλύτερη αποδοτικότητα / αποτελεσματικό τητα					
		Άλλο	Χ			Χ	
	ΕΜΜΕ ΣΑ	Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών					
		Δίκαιη μεταχείριση πολιτών					

		Αυξημένη αξιοπιστία / διαφάνεια θεσμών					
		Βελτιωμένη διαχείριση κινδύνων					
		Άλλο	X			X	

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

Η υπό κύρωση Συμφωνία επιδιώκει να συμβάλει στη συνεργασία των δύο μερών για την καταπολέμηση της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής, διαμετακόμισης ή μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών των διοικήσεων, των εθνικών υπηρεσιών και των μηχανισμών τους που έχουν συσταθεί για τον σκοπό αυτό.

19.	Κόστος αξιολογούμενης ρύθμισης
-----	--------------------------------

			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣ ΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕ Σ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚ Ο ΠΕΡΙΒΑΛΛΟ Ν	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤ ΗΤΑ
ΚΟΣΤΟΣ ΡΥΘΜΙΣ ΗΣ	ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΕΦΑΡΜΟ ΓΗΣ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗ Σ	Σχεδιασμός / προετοιμασία					
		Υποδομή / εξοπλισμός					
		Προσλήψεις / κινητικότητα					
		Ενημέρωση εκπαιδευσης ή εμπλεκόμενων					
		Άλλο					
	ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	Στήριξη και λειτουργία					

	Α & ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗ Σ	διαχείριση ς					
		Διαχείριση αλλαγών κατά την εκτέλεση					
		Κόστος συμμετοχή ς στη νέα ρύθμιση					
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

Δαπάνες προκαλούνται για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την καταπολέμηση της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής, διαμετακόμισης ή μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών.

Επίσης, οι δράσεις που προβλέπονται στις διατάξεις της Συμφωνίας εμπεριέχουν εν δυνάμει κόστος υλοποίησης για την αντιμετώπιση δαπανών από την κάλυψη του σχετικού κόστους ανταλλαγής και κατάρτισης προσωπικού στον τομέα της πρόληψης της παράνομης διακίνησης, της απόδοσης και της επιστροφής πολιτιστικών αγαθών στις χώρες προέλευσής τους, το οποίο δεν μπορεί να εκτιμηθεί επακριβώς, καθώς εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά (βλ. και συνημμένη έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους).

20.	Κίνδυνοι αξιολογούμενης ρύθμισης
-----	----------------------------------

			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣ ΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕ Σ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚ Ο ΠΕΡΙΒΑΛΛΟ Ν	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗ ΤΑ
ΚΙΝΔΥΝ ΟΙ ΡΥΘΜΙΣ ΗΣ	ΔΙΑΧΕΙΡΙ ΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩ Ν	Αναγνώριση / εντοπισμός κινδύνου					
		Διαπίστωση συνεπειών κινδύνων στους στόχους					

		Σχεδιασμός αποτροπής / αντιστάθμισης κινδύνων					
		Άλλο					
	ΜΕΙΩΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Πιλοτική εφαρμογή					
		Ανάδειξη καλών πρακτικών κατά την υλοποίηση της ρύθμισης					
		Συνεχής αξιολόγηση διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων					
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

Δεν εντοπίζονται κίνδυνοι από την εφαρμογή των αξιολογούμενων ρυθμίσεων.

21.	Γνώμες ή πορίσματα αρμόδιων υπηρεσιών και ανεξάρτητων αρχών (ηλεκτρονική επισύναψη). Ειδική αιτιολογία σε περίπτωση σημαντικής απόκλισης μεταξύ της γνωμοδότησης και της αξιολογούμενης ρύθμισης.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε: ΕΚΘΕΣΗ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ

22.	Συναφείς συνταγματικές διατάξεις
	Παρ. 1 άρθρου 16, παρ. 1 άρθρου 28 και παρ. 2 άρθρου 36 του Συντάγματος.

23.	Ενωσιακό δίκαιο	
?	Πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο (συμπεριλαμβανομένης του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων)	Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.): - Πολιτισμός (Τίτλος XIII, άρθρο 167) Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: - Άρθρο 13 (Ελευθερία της τέχνης και της επιστήμης) - Άρθρο 22 (Πολιτιστική, θρησκευτική και γλωσσική πολυμορφία)
?	Κανονισμός	
?	Οδηγία	
?	Απόφαση	
24.	Συναφείς διατάξεις διεθνών συνθηκών ή συμφωνιών	
?	Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	
?	Διεθνείς συμβάσεις	Διεθνής Σύμβαση της UNESCO (1970) για την παρεμπόδιση της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών (ν. 1103/1980, Α' 297).

25.	Συναφής νομολογία των ανωτάτων και άλλων εθνικών δικαστηρίων, καθώς και αποφάσεις των Ανεξάρτητων Αρχών	
		Στοιχεία & βασικό περιεχόμενο απόφασης
?	Ανώτατο ή άλλο εθνικό δικαστήριο (αναφέρατε)	
?	Ανεξάρτητη Αρχή (αναφέρατε)	
26.	Συναφής ευρωπαϊκή και διεθνής νομολογία	
		Στοιχεία & βασικό περιεχόμενο απόφασης

?	Νομολογία Δικαστηρίου Ε.Ε.	
?	Νομολογία Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	
?	Άλλα ευρωπαϊκά ή διεθνή δικαστήρια ή διαιτητικά όργανα	

Αθήνα, 30 Ιανουαρίου 2026

**ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

KYRIAKOS
PIERRAKAKIS
30.01.2026 12:40

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

GEORGIOS
FLORIDIS
30.01.2026 11:23

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ**

GEORGIOS
GERAPETRITIS
30.01.2026 12:29

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

MICHAEL
CHRYSOCHOIDIS
30.01.2026 12:46

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

STYLIANI
MENDONI
30.01.2026 11:23

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ

Αριθμ. 6 / 1 /2026

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ε Κ Θ Ε Σ Η

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Πολιτισμού «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Αρμενίας για την πρόληψη της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής, μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών και την απόδοσή τους στη χώρα προέλευσής τους».

A. Με τις διατάξεις του υπόψη νομοσχεδίου κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει η παρ. 1 του άρθρου 28 του Συντάγματος η Συμφωνία μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Αρμενίας για την πρόληψη της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής, μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών και την απόδοσή τους στη χώρα προέλευσής τους, που υπογράφηκε στην Αθήνα, στις 22 Ιουλίου 2025.

B. Από τις προτεινόμενες διατάξεις, και κατά το μέρος που αναλογεί στη χώρα μας ως συμμετέχουσα στην υπό κύρωση Συμφωνία, προκαλούνται σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

1. Δαπάνη από τη(ν):

- λήψη των αναγκαίων μέτρων για την καταπολέμηση της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής, διαμετακόμισης ή μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών,

(άρθρο I της υπό κύρωση Συμφωνίας)

- κάλυψη του σχετικού κόστους ανταλλαγής και κατάρτισης προσωπικού στον τομέα της πρόληψης της παράνομης διακίνησης, της απόδοσης και επιστροφής των πολιτιστικών αγαθών στις χώρες προέλευσής τους.

(άρθρο III παρ. 4 της υπό κύρωση Συμφωνίας)

2. Ενδεχόμενη δαπάνη από την αντιμετώπιση των σχετικών εξόδων σε περίπτωση ανάκτησης και επιστροφής πολιτιστικών αγαθών που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της υπό κύρωση Συμφωνίας.

(άρθρο IV παρ. 5 της υπό κύρωση Συμφωνίας)

Το ύψος της δαπάνης εκ των ανωτέρω δράσεων δεν μπορεί να εκτιμηθεί καθώς εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά (αριθμός συμμετεχόντων κ.λπ.).

3. Ενδεχόμενη απώλεια εσόδων από την πρόβλεψη απαλλαγής από τελωνειακούς δασμούς και άλλους φόρους όλων των πολιτιστικών αγαθών που πιθανόν ανακτηθούν και επιστραφούν σύμφωνα με τους όρους της υπό κύρωση Συμφωνίας. **(άρθρο IV παρ. 4 της υπό κύρωση Συμφωνίας)**

Αθήνα, 22 Ιανουαρίου 2026

Η Γενική Διευθύντρια

Ιουλία Γ. Αρμάγου

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Αρμενίας για την πρόληψη της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής, μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών και την απόδοσή τους στη χώρα προέλευσής τους».

Από τις διατάξεις του υπόψη σχεδίου νόμου, και κατά το μέρος που αναλογεί στη χώρα μας ως συμμετέχουσα στην υπό κύρωση Συμφωνία, προκαλούνται σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

1. Δαπάνη από τη(ν):
 - λήψη των αναγκαίων μέτρων για την καταπολέμηση της κλοπής, της παράνομης ανασκαφής και της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής, διαμετακόμισης ή μεταβίβασης της κυριότητας πολιτιστικών αγαθών,
(άρθρο I της υπό κύρωση Συμφωνίας)
 - κάλυψη του σχετικού κόστους ανταλλαγής και κατάρτισης προσωπικού στον τομέα της πρόληψης της παράνομης διακίνησης, της απόδοσης και επιστροφής των πολιτιστικών αγαθών στις χώρες προέλευσής τους. (άρθρο III παρ. 4 της υπό κύρωση Συμφωνίας)
2. Ενδεχόμενη δαπάνη από την αντιμετώπιση των σχετικών εξόδων σε περίπτωση ανάκτησης και επιστροφής πολιτιστικών αγαθών που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της υπό κύρωση Συμφωνίας.
(άρθρο IV παρ. 5 της υπό κύρωση Συμφωνίας)

Το ύψος των δαπανών εκ των ανωτέρω δράσεων δεν μπορεί να εκτιμηθεί καθώς εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά (αριθμός συμμετεχόντων κ.λπ.).

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού.

3. Ενδεχόμενη απώλεια εσόδων από την πρόβλεψη απαλλαγής από τελωνειακούς δασμούς και άλλους φόρους όλων των πολιτιστικών αγαθών

που πιθανόν ανακτηθούν και επιστραφούν σύμφωνα με τους όρους της υπό κύρωση Συμφωνίας. **(άρθρο IV παρ. 4 της υπό κύρωση Συμφωνίας)**

Η ανωτέρω απώλεια θα αναπληρώνεται από άλλες πηγές εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού.

Αθήνα, 30 Ιανουαρίου 2026

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Κ.ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

Σ.ΜΕΝΔΩΝΗ